

Κέρατα έχουν μόνο τα αρσενικά ελάφια. Ελαφίνα με κέρατα δεν υπάρχει. Την δημιουργήσε ο μύθος, επειδή η συγκεκριμένη ήταν αφιερωμένη στην Άρτεμη, προοριζόταν δηλαδή να γίνει θυσία στην Άρτεμη, η οποία ευχαριστιόταν, όταν της θυσίαζαν ελάφια. Από τον Όμηρο ακόμα, γνωρίζουμε ότι, πριν να θυσιάσουν οι αρχαίοι, χρύσωναν τα κέρατα του θύματος. Στην Ιλιάδα, ο Διομήδης υπόσχεται ότι θα θυσιάσει μια δαμάλα (αγελάδα ενός χρόνου), «αφού πρώτα χύσω χρυσάφι γύρω από τα κέρατά της» (Κ 294). Και ο Νέστορας, στην Οδύσσεια δηλώνει ότι «θα τη σφάξω αφού καλά τα κέρατα χρυσώσω» (γ 389) και καλεί τον ειδικό «του δαμαλιού τα κέρατα για να μαλαματώσει» (γ 430). Στην πραγματικότητα, ο Ηρακλής θυσίασε, αφιέρωσε (όπως ο Ευριπίδης λέει) τα «χρυσά κέρατα» στην Άρτεμη. Αυτό έγινε στα πλαίσια της προσπάθειας του αρχαίου κόσμου να «συναρμολογήσει» τα δεδομένα, δημιουργώντας την «ενιαία ιστορία» του Ηρακλή ως πανελλήνιου ήρωα.

Τα κατορθώματα του Ηρακλή με αντιπάλους υπερφυσικά τέρατα κάνουν πολλούς ερευνητές να θεωρούν βάσιμη την άποψη ότι ο ήρωας δημιουργήθηκε στον μυκηναϊκό χώρο αλλά πάνω σε πρότυπα ήδη γνωστά στους λαούς της Μεσοποταμίας, καθώς άθλοι με φανταστικά θηρία αφθονούσαν στην εκεί μυθολογία. Το δρομολόγιο Μεσοποταμία, Κρήτη, μυκηναϊκός χώρος έκανε την Δήμητρα ελληνική θεά. Μέσα από την ίδια ζύμωση είναι φυσικό να πλάστηκε και ο μυκηναϊκός Ηρακλής. Με τον «θηβαϊκό κύκλο» να αναφέρεται στην γέννηση και την άνδρωση του ήρωα και τον «αργολικό» στους δώδεκα άθλους του. Με ακόμα ένα κύκλο, αυτόν της Οίτης, να καλύπτει τα τελευταία χρόνια του ως την αποθέωση. Αυτός ο τρίτος κύκλος πρέπει να ολοκληρώθηκε γύρω στον 6^ο π.Χ. αιώνα, όταν έληξαν οι πόλεμοι για τον έλεγχο των Δελφών.

Στην δελφική αμφικτιονία μετείχαν δώδεκα φύλα, έχοντας από δυο ψήφους καθένα. Με την πάροδο του χρόνου, οι Θεσσαλοί υπέταξαν τα γύρω τους φύλα, ιδιοποιήθηκαν τις ψήφους τους κι έφτασαν να διαθέτουν στην αμφικτιονία το 50% των ψηφοφόρων. Οι επιθετικές τους προθέσεις παραήταν φανερές. Οι Φωκείς οχύρωσαν τις Θερμοπύλες. Οι Θεσσαλοί πέρασαν από τα βουνά. Οι Φωκείς έχασαν ανεξαρτησία και ψήφους.

Στην παραλία του Κορινθιακού κόλπου, η Κρίσα, ήταν το μοναδικό λιμάνι που οδηγούσε στους Δελφούς. Οι Θεσσαλοί δεν μπόρεσαν να την πάρουν μόνοι. Στο αμφικτιονικό συνέδριο, την κατηγορήσαν ότι εκμεταλλευόταν τους πιστούς και ακολουθούσε ανίερη συμπεριφορά. Κατάφεραν να κατηγορηθούν οι κάτοικοί της για ασέβεια. Οι αμφικτιόνες κήρυξαν τον πόλεμο. Όταν έληξε, η Κρίσα είχε εκθεμελιωθεί.

Η νίκη πανηγυρίστηκε με αναδιοργάνωση των Πυθίων, των πανελλήνιων αγώνων που γίνονταν στους Δελφούς προς τιμή του Απόλλωνα. Και με τη συμφιλίωση των αριστοκρατικών οικογενειών, που παλιά νέμονταν το μαντείο, με τους Θεσσαλούς. Οι παλιοί αριστοκράτες της Φωκίδας θεωρούσαν τον Ηρακλή εχθρό του Απόλλωνα. Της Θεσσαλίας τον θεωρούσαν πρόγονό τους. Η έχθρα ξεχάστηκε με την αποθέωση του Ηρακλή που ανέβηκε στον Όλυμπο μέσω της Οίτης, της οποίας οι πλαγιές ανήκαν στους Δελφούς.

Στον Όλυμπο, ο Ηρακλής παντρεύτηκε την Ήβη, θεά της νεότητας. Είχε νικήσει τον θάνατο. Η γραμμή Ήλιος, Απόλλωνας, Περσέας, Ηρακλής αποκαταστάθηκε. Ο Ηρακλής λατρεύτηκε ως θεός του φωτός. Πάντα ήταν αλλά οι ενδοελληνικές διαμάχες δυσκόλευαν την κατάσταση. Με την αναγνώρισή του ως πανελλήνιου ήρωα, η τάξη επανήλθε. Οι κύκλοι ενώθηκαν. Οι άθλοι επεκτάθηκαν πέρα από τα ελλαδικά σύνορα.

Από τον Ήλιο ως τον Ηρακλή

Ο Ήλιος ανέτελλε από την θάλασσα το ξημέρωμα και κατέληγε στην χώρα των Εσπερίδων το βράδυ. Έμπαινε στο χρυσό τάσι και κοιμόταν όσο αυτό να διασχίσει τον ωκεανό με ταχύτητα και να φτάσει έγκαιρα στην ανατολή. Αυτό το τάσι έμελλε να το δανειστεί και ο Ηρακλής. Κι αυτό το τάσι θύμιζε η λάρνακα που ρίχτηκε στη θάλασσα και μέσα από την οποία ανασύρθηκαν η Δανάη και ο Περσέας.

Με την πάροδο του χρόνου, η λατρεία του θεού Απόλλωνα αντικατέστησε σχεδόν παντού τον Ήλιο. Όμως, για να μπορέσει να εγκατασταθεί στους Δελφούς, ο Απόλλωνας χρειάστηκε να σκοτώσει τον τρομερό Πύθωνα. Εξορίστηκε για να εξαγιστεί για τον φόνο. Τότε είναι που βρέθηκε στην ευλογημένη χώρα των Υπερβορείων με το αιώνιο φως, απ' όπου κάποια στιγμή γύρισε στεφανωμένος, κρατώντας δάφνη κι ακολουθούμενος από τιμητική πομπή. Οι Υπερβόρειοι ήταν λαός ονομαστός για τη μακροβιότητά του, κατοικούσε πέρα από τον Βορρά, στην χώρα όπου το φως ήταν αιώνιο, υπήρχε πάντα καλοκαίρι κι επικρατούσαν η ειρήνη και η ευημερία.

Αρχικά ηλιακός θεός, ο Περσέας έφτασε κάποια στιγμή και στην χώρα των Υπερβόρειων όπου τον υποδέχτηκαν με θεϊκές τιμές. Αναφέρθηκε ήδη ότι φόρεσε τα φτερωτά πέδιλα και, όπως ο ήλιος, ανέβηκε ψηλά και εξόντωσε τις μαινάδες στην πάλη του με τον Διόνυσο. Κανένας δεν μπορούσε να τον κοιτάξει όσο κρατούσε το κεφάλι της Μέδουσας, όπως κανένας δεν μπορεί να στρέψει το βλέμμα στον ήλιο. Άπειρες ομοιότητες πείθουν για τη συγγένεια του Περσέα με τον Ήλιο (και με τον Απόλλωνα). Και ο Ηρακλής ήταν εγγονός του Περσέα, αδελφός του Απόλλωνα, νικητής στη μάχη με τον θάνατο όπως το φως νικά το σκοτάδι.

(τελευταία επεξεργασία, 6 Αυγούστου 2021)